

Gunilla Gunnarsson, Läkarförbundets förste vice ordförande:

Låt oss ta hand om SK-kurser och fortbildning

– **Kraven ökar på den enskilde läkaren. Att i denna situation dra ner på SK-kurser och fortbildning är att sända helt fel signaler till läkarkåren.**

Det säger Gunilla Gunnarsson, Läkarförbundets förste vice ordförande. Hon anser för sin personliga del att läkarorganisationerna borde ta över ansvaret för SK-kurserna.

Det har länge varit tal om kunskaps-samhället och att vi ska konkurrera med kunskap. Det talas också mycket om att vi måste vänja oss vid livslångt lärande.

– För 10 år sedan var detta diffust, men nu är det mycket klarare. Vi kan inte slå oss till ro med läkarutbildningen. Vi måste fortbilda oss kontinuerligt, säger Gunilla Gunnarsson.

Den medicinska utvecklingen är snabb. Men för att nya metoder ska få genomslag måste läkarna få lära sig dem. Nyttan av nya tekniker blir inte särskilt stor om de läggs ovanpå de gamla. Därför måste gamla tekniker sällas bort. Men man måste förstå vad man kan och ska sluta använda för att kunna sälla.

– I en pressad ekonomisk situation ställs det mycket stora krav på att alla läkare gör rätt saker från början.

Detta leder till krav på vårdprogram som alla kan följa. Dessutom finns Socialstyrelsens krav på kvalitetsutveckling.

– Allt detta ställer den enskilde läkaren i fokus. Den enskilde läkaren måste vara mycket kompetent, inläst på nya rön, kunna prioritera och ta hänsyn till ekonomin, det tror jag alla är överens om.

Fel signaler

Med hänsyn till alla dessa krav blir naturligtvis frågan vilka hjälpmedel läkaren får för att klara detta.

– Staten och Socialstyrelsen signalerar att SK-kurserna inte är lika viktiga som tidigare, säger Gunilla Gunnarsson.

Det är signaler som är tydliga för alla. ST-läkarna får inte gå lika många kurser som tidigare. I det gamla systemet fanns krav på att underläkaren skulle gå sex kurser. Från och med 1992 har antalet kurser kunnat variera beroende på den enskilde underläkaren och klinikkens övriga utbildningsmöjligheter. Nu finns förslag om att begränsa antalet till tre specialitetskurser plus en allmän kurs per ST-läkare.

En annan tydligt signal är att anslaget till SK-kurserna i år har skurits ned från ca 21 till 16 miljoner kr.

– Det är förskräckligt att man drar ner på utbildningen just när vi så förtyvlat väl behöver den.

Systemet med SK-kurser har byggts upp under många år. De kurser som ges har i många fall utprovats och förbättrats under lång tid. Gunilla Gunnarsson är orolig för att detta nu ska raseras.

– Landstingen står inte precis i kö för att ta över ansvaret för utbildningen, säger Gunilla Gunnarsson. När det gäller fortbildning för specialistkompetenta läkare är det ett område som ofta stryps, när ett landsting får akuta ekonomiska problem.

– I dagsläget har vi alltså dels försämrad utbildning för blivande specialister, dels fortbildning för specialister som inte sköts som den borde.

Gunilla Gunnarsson menar inte att fortbildningen sköts dåligt överlag, men hon anser att ytterligheterna är för stora. Fortbildningen är både individuellt ojämn och ojämnt spridd geografiskt.

När det gäller fortbildningen anser hon att man idag borde satsa t ex på utbildning om nya läkemedel och på att sprida SBU:s resultat. Generellt menar hon också att det är dåligt beställt med utbildning i kvalitetsarbete.

Ingen tar ansvar

En del i komplexet är den utbildning som industrin står för. På senare tid har det åter blossat upp debatt kring detta, och farhågor finns att läkare skulle vara köpta av industrin.

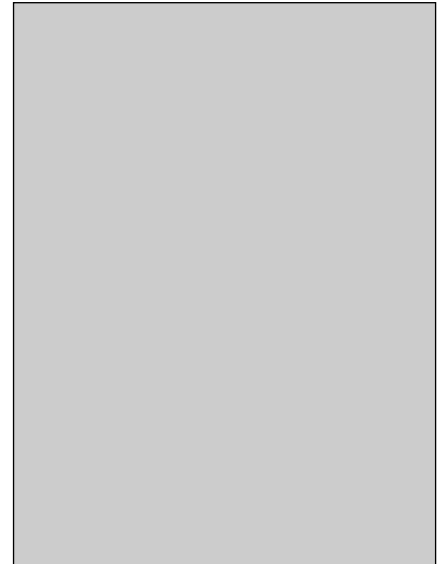
– Problemet är att vi inte har något val om vi ska få ta del av nya rön, när ingen annan tar ansvar för fortbildningen, säger Gunilla Gunnarsson.

– Men man måste komma ihåg att de allra flesta kurser, som industrin står för, genomförs korrekt av personer inom professionen.

Gunilla Gunnarsson tycker att det nu är dags att ta ny sats för att få lite ordning på både specialistutbildningen och fortbildningen. Och personligen tycker hon att Läkarförbundet och Läkaresällskapet har en viktig roll att spela.

– Vi skulle tillsammans kunna arrangera bra och producentobunden utbildning med kvalitetsstämpel, anser Gunilla Gunnarsson.

Hon är övertygad om att de båda läkarorganisationerna skulle kunna administrera allt som hör till utbildnings-

– **Det stora bekymret**, alldeles oavsett vem som har ansvaret för ST-utbildning och fortbildning, är finansieringen, säger Gunilla Gunnarsson.

verksamheten på ett bra sätt och t ex presentera hela kursutbudet på Internet.

Diskussionen är väckt bl a genom att Bengt Zederfeldt i en debattartikel i Läkartidningen 8/97 pläderade för linjen att sällskapet och förbundet ska ta över ansvaret.

– Det stora bekymret, alldeles oavsett vem som har ansvaret för ST-utbildning och fortbildning, är finansieringen, säger Gunilla Gunnarsson.

Hon anser att det finns många som borde vara intresserade av att bidra till en satsning på utbildning: Landstingsförbundet, enskilda landsting, lokala läkemedelskommittéer, Apoteksbolaget, Läkemedelsverket och medicinska fakulteter. Men i dagsläget tar ingen det övergripande ansvaret.

Och så länge den situationen består, kvarstår bekymret med att Socialstyrelsen skär i anslaget till SK-kurserna och specialisterna inte har annat val än att fortsätta att gå på industrins kurser.

Gunilla Gunnarsson är allvarligt bekymrad för SK-kursernas framtid. Och hon tycker att riksdagen ska ta sig en allvarlig funderare på att föra över ansvar och ekonomiska medel för utbildning direkt till läkarorganisationerna.

– Vi skulle t ex kunna samordna fortbildning med SK-kurser. Då skulle platserna kunna utnyttjas bättre. Men finansieringen måste vila på en fast grund, säger Gunilla Gunnarsson.

Kristina Johnson